

METODIKA PŘÍPRAVY OBČANŮ K OBRANĚ STÁTU PRO NEVLÁDNÍ ORGANIZACE

2025

Obsah

Použité zkratky	3
Úvod a konceptualizace	4
Základní pojmy	5
POKOS.....	7
Příprava občanů k obraně státu	8
Možnosti podpory resortem MO	9
Aktivity POKOS	11
Aktivity POKOS organizované resortem MO.....	12
Možné aktivity POKOS organizované nevládními organizacemi.....	12
Plánování aktivit POKOS ve spolupráci s resortem MO	12
Vyhodnocení aktivit a zpětná vazba	13
Propagace a osvěta	13
Možnosti financování aktivit POKOS.....	13
Využívání ochranné známky	15
Využívání ochranné známky POKOS	16
Podmínky pro podání žádosti o využívání ochranné známky POKOS.....	17
Proces	17
Postupy v případě zjištění pochybení při realizaci aktivit nevládních organizací využívajících ochrannou známku POKOS.....	18
Financování uznaných programů	19
Vyhodnocení aktivit a zpětná vazba	19
Propagace a osvěta	19
Přílohy	20
Příloha č. 1 Obsah POKOS	21
Příloha č. 2 Přehled aktivit POKOS realizovaných resortem MO	32
Příloha č. 3 Doporučené formy aktivit POKOS nevládních organizací.....	35
Příloha č. 4 Obecné náležitosti podávaných žádostí o využívání ochranné známky POKOS .	38
Příloha č. 5 Formulář vyhodnocení	41

Použité zkratky

AED	Automatizovaný externí defibrilátor
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
HNS	Host Nation Support (podpora hostitelskou zemí)
KPR	Kardiopulmonální resuscitace
KVV	Krajské vojenské velitelství
MO	Ministerstvo obrany
NATO	Organizace Severoatlantické smlouvy (zkráceně Severoatlantická aliance)
NNO	Nestátní nezisková organizace
OBSE	Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
OSN	Organizace spojených národů
PBSTAO	Podpora branně-sportovních a technických aktivit obyvatelstva
PedF	Pedagogická fakulta
POKOS	Příprava občanů k obraně státu
RPre MO	Roční plán resortu Ministerstva obrany
SOPS MO	Sekce obranné politiky a strategie Ministerstva obrany
SŠ	Střední škola
TESSOC	Terrorism, Espionage, Sabotage, Subversion and Organized Crime (terorismus, špionáž, sabotáž, subverze a organizovaný zločin)
UO	Univerzita obrany
V4	Visegrádská skupina
VeTerS	Velitelství teritoriálních sil
VOŠ	Vyšší odborná škola
VŠ	Vysoká škola
ZŠ	Základní škola

Úvod a konceptualizace

Aktuální Koncepce přípravy občanů k obraně státu 2025–2030 zdůrazňuje, že zajišťování obrany není úkolem pouze Ministerstva obrany a ozbrojených sil ČR, ale vyžaduje integrovaný přístup celého státu a společnosti. Cílem je vytvořit koordinovaný systém přípravy, který zahrnuje jak formální, neformální, tak i volnočasové a profesní vzdělávání a osvojení si praktických dovedností potřebných pro zvládání krizových situací převážně vojenského charakteru.

Koncepce reflektuje potřebu strategické komunikace a spolupráce s nevládními organizacemi pro zajištění efektivní a komplexní přípravy celé populace na možné hrozby a krizové situace.

Nevládní organizace hrají klíčovou roli v posilování **odolnosti společnosti a obrany státu** tím, že doplňují státní instituce v různých oblastech, jako je krizová připravenost, humanitární pomoc nebo vzdělávání.

Metodika reaguje na změny v bezpečnostním prostředí a potřebu státu dlouhodobě, systematicky a efektivně rozvíjet přípravu občanů ve spolupráci s neziskovými organizacemi.

Příprava občanů k obraně státu je v době míru dobrovolná. Jejím cílem je získání znalostí a dovedností využitelných při zajišťování obrany státu. Za tímto účelem jsou zdokonalovány znalosti v oblasti bezpečnostní tematiky, rozvíjeny jsou branně-sportovní a technické dovednosti a fyzická kondice, realizována je příprava na předcházení nebo řešení dopadů mimořádných událostí a krizových situací vojenského charakteru. V případě vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu je tato příprava povinná,¹ přičemž občan by již měl být schopen adekvátně reagovat na vzniklé situace.

Pro zavedení jednotného systému přípravy občanů k obraně státu je uplatňován koncept osvojování, rozšiřování a udržování **znalostí a dovedností** v oblasti obrany. Tyto znalosti a dovednosti tvoří specifickou a vzájemně propojenou součást kompetencí v oblasti bezpečnosti, které občanům umožňují adekvátně reagovat na krizové situace vojenského charakteru.² MO za účelem dosažení požadovaných znalostí a dovedností v oblasti obrany u občanů řídí jejich přípravu, provádí vzdělávací, výchovnou a osvětovou činnost a spolupracuje mimo jiné s nevládními organizacemi, které mají zájem se na přípravě podílet.

Tyto metodické pokyny nabývají účinnosti dnem **1. ledna 2026**, pokud není v jednotlivých částech tohoto dokumentu uvedeno jinak.

¹ Dle zákona č. 222/1999 Sb. o zajišťování obrany České republiky (§52).

² Aktivita POKOS cílí nejen na občany, ale i na obyvatele (viz. Koncepce přípravy občanů k obraně státu 2025–2030).

Základní pojmy

Odolnost společnosti – Schopnost společnosti zvládat krizové situace, jako jsou přírodní katastrofy, pandemie, hybridní působení nebo vojenské hrozby. Jde o připravenost institucí, firem i jednotlivců na mimořádné situace a schopnost se jim přizpůsobit a rychle se z nich zotavit.

Obrana státu – Soubor opatření a činností, jejichž cílem je zajistit bezpečnost a suverenitu státu.

Krizové řízení – Proces plánování, organizace a reakce na krizové situace. Zahrnuje prevenci, přípravu, řešení krizí a následné uvedení do stavu umožňujícího běžné fungování státu a společnosti. Na krizovém řízení se podílí celá společnost: stát, místní samosprávy, soukromý sektor, neziskový sektor i občané.

Role občana v obraně státu – Zákonná povinnost občanů bránit svou vlast nezanikla ani s profesionalizací armády. Každý občan má aktivní roli při zajištění bezpečnosti a obrany státu. Může se zapojit například účastí na aktivitách POKOS nebo dobrovolným převzetím výkonu branné povinnosti.³ Důležitá je informovanost, schopnost orientovat se v krizových situacích a správně na ně reagovat. POKOS je součástí zákonem definovaných mimořádných opatření a má za cíl posílit odolnost celé společnosti.

POKOS – Příprava občanů k obraně státu⁴ umožňuje občanům ČR rozvíjet své znalosti, dovednosti a návyky potřebné k účinnému zvládnutí vojenských i nevojenských krizových situací. Příprava probíhá formou vzdělávacích a osvětových aktivit (aktivity POKOS), například projektové dny, přednášky, besedy, školení, soutěže a jiné. POKOS podporuje osobní odpovědnost každého občana za obranu vlasti a zároveň posiluje celkovou odolnost a bezpečnostní gramotnost společnosti. Smyslem je zajistit celostátní a celospolečenský přístup k obraně státu (jako morální odpovědnosti i zákonné povinnosti).

Akce na veřejnosti – Akcí na veřejnosti je každá událost určená pro širokou veřejnost nebo pro cílové skupiny veřejnosti, která slouží k prezentaci resortu MO na veřejnosti a na které se v souladu se zákonem⁵ může využívat majetek státu a vojenský materiál.⁶

Aktivity POKOS – Jedná se o aktivity probíhající v rámci formálního vzdělávání na všech úrovních vzdělávacího systému i v rámci neformálního a volnočasového vzdělávání. Ve veřejné správě je příprava k obraně státu součástí profesního vzdělávání, zejména pro zaměstnance podílející se na zajišťování obrany. Vzdělávání je rovněž dostupné pracovníkům subjektů hospodářské mobilizace a členům parlamentu a vlády, se zaměřením na fungování systému

³ Zákon č. 585/2004 Sb., Zákon o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon).

⁴ Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR, a Zákon 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon).

⁵ § 24c zákona č. 219/1999 Sb., ve znění zákona č. 253/2012 Sb.

⁶ Pro spolupráci na akci na veřejnosti, je možné kontaktovat obor komunikace MO nebo zaslat žádost na e-podatelnu MO.

obranu státu. Příprava na krizové situace probíhá i mezi širokou veřejností, ve spolupráci s orgány veřejné správy a nevládními organizacemi.

Aktivity POKOS mají přesně vymezené cílové skupiny a jasně stanovené měřitelné ukazatele/parametry.

POKOS

Příprava občanů k obraně státu

Obrana České republiky je založena na třech pilířích: na státu, na jeho ozbrojených silách a na zapojení občanů do obranných aktivit v případě vážného ohrožení země. Ačkoli je za zajišťování bezpečnosti primárně odpovědná vláda, pro snižování rizik naplnění hrozeb je žádoucí aktivní spolupráce občanů, právnických a fyzických osob a orgánů veřejné správy. Tímto způsobem dochází k posílení celkové odolnosti společnosti vůči bezpečnostním hrozbám.⁷

POKOS stojí na čtyřech základních pilířích, těmi jsou:

1. vzdělávání;
2. spolupráce s nevládními organizacemi;
3. plánování obrany státu;
4. strategická komunikace.

Zaměřuje se na pět cílových skupin, a to:

- dospělá populace (občan);
- žáci a studenti (ZŠ, SŠ, VOŠ, VŠ);
- pedagogové;
- veřejná správa a volení zástupci;
- subjekty hospodářské mobilizace.

Vymezení obsahu přípravy občanů k obraně státu je předpokladem pro jeho systematizaci a úspěšnou implementaci. Jasně definování znalostí a dovedností, které mají občané získat, umožňuje efektivní řízení vzdělávacích a osvětových aktivit, a zajišťuje tak, že POKOS bude reagovat na aktuální bezpečnostní potřeby a výzvy. K tomuto účelu slouží vymezení tematických oblastí POKOS a užší specifikace pro jednotlivé cílové skupiny⁸ (viz. Příloha č. 1).

Systém přípravy zahrnuje několik klíčových prvků. Přípravu řídí MO, v jehož rámci je na strategické úrovni hlavním řídicím prvkem **sekce obranné politiky a strategie MO**, která v oblasti POKOS zodpovídá za:

- vnitroresortní řízení a meziresortní koordinaci;
- koordinaci vzdělávání na vnitroresortní i meziresortní úrovni, včetně podílu na tvorbě rámcových vzdělávacích programů pro základní a střední vzdělávání;
- integraci přípravy občanů do systému plánování obrany státu;
- zpracování metodických pokynů pro tvorbu plánů přípravy občanů k obraně státu,
- metodické řízení činnosti Velitelství teritoriálních sil;
- systém zapojení nevládních organizací;

⁷ Více informací naleznete v Obranné strategii České republiky (z roku 2023) nebo v Koncepci přípravy občanů k obraně státu 2025-2030.

⁸ Obsah přípravy občanů k obraně státu schválený vrchním ředitelem sekce obranné politiky a strategie MO dne 30. 4. 2025.

- uzavření licenční smlouvy v případě splnění podmínek na využití ochranné známky POKOS.

Velitelství teritoriálních sil v oblasti POKOS:

- odpovídá za plánování a metodické řízení, kontrolu a hodnocení krajských vojenských velitelství;
- odpovídá za koordinaci činností nevládních organizací v souvislosti s využíváním ochranné známky POKOS;
- provádí součinnost s orgány územní samosprávy při zajišťování POKOS;
- koordinuje a zajišťuje konzultační, vzdělávací a školicí činnosti ve prospěch krajských vojenských velitelství, vojenských útvarů a vojenských zařízení;
- koordinuje a zajišťuje konzultační a školicí činnosti ve prospěch nevládních organizací v souvislosti s využíváním ochranné známky POKOS;
- koordinuje realizaci aktivit POKOS v rámci organizačních celků resortu MO s vojenskými útvary a zařízeními;
- zabezpečuje kontrolní činnost na úrovni plánování, organizování, realizace a hodnocení aktivit POKOS v rámci resortu MO, u nevládních organizací v souvislosti s využíváním ochranné známky POKOS a u nestátních neziskových organizací, kterým byla přiznána dotace v rámci podprogramů Příprava občanů k obraně státu a Podpora branně-sportovních a technických aktivit obyvatelstva.

Krajská vojenská velitelství v oblasti POKOS:

- plánují, organizují a realizují aktivity POKOS ve své krajské působnosti;
- koordinují plánování, organizaci, a hodnotí aktivity POKOS ostatních složek resortu MO (organizační celky resortu MO);
- zabezpečují plánování, organizování, realizaci a hodnocení aktivit POKOS v rámci správních obvodů kraje;
- zastupují resort MO při jednání s územními orgány státní správy a samosprávy a dalšími subjekty podílejícími se na provádění přípravy;
- zabezpečují metodickou pomoc územním orgánům státní správy a samosprávy a dalším subjektům.

Možnosti podpory resortem MO

Resort MO podporuje aktivity nevládních organizací formou spolupráce, koordinace, metodické pomoci a cestou dotačních podprogramů pro nestátní neziskové organizace (NNO). Konkrétně se jedná o:

- společné organizování aktivit, kterými jsou například projektové dny, branně-sportovní a vědomostní soutěže, besedy nebo přednášky;
- metodickou pomoc při tvorbě obsahové části vzdělávacích aktivit a jejich cílené směřování na zvýšení odolnosti společnosti;
- poskytováním dotací pro NNO.

Tato spolupráce je zabezpečována jednotlivými prvky systému přípravy dle jejich působnosti.

Dále mohou být uzavírána memoranda o vzájemné spolupráci a na ně navazující konkrétní dílčí realizační dohody upravující spolupráci v oblastech dle předmětu a obsahu spolupráce uvedené v memorandu.

V neposlední řadě je také možné dobrovolně požádat o posouzení aktivit a k tomu navázané možnosti využívání ochranné známky POKOS na základě licenční smlouvy k této ochranné známce.

Aktiviti POKOS

Aktivity POKOS organizované resortem MO

Resort MO organizuje aktivity POKOS, které umožňují získání a prohlubování branně-bezpečnostních znalostí a dovedností. Tyto aktivity jsou realizovány krajskými vojenskými velitelstvími, a to v rámci jejich územní působnosti podle krajské příslušnosti. Aktivity mají vzdělávací charakter a zaměřují se na definované cílové skupiny. Každá realizovaná aktivita je plánována a vyhodnocena na základě jasně stanovených a měřitelných ukazatelů, které umožňují zpětnou vazbu a vyhodnocení aktivity. Dále také může aktivity POKOS organizovat odborně připravený personál organizačních celků resortu MO. Výčet aktivit resortu MO je uveden v Příloze č. 2.

Možné aktivity POKOS organizované nevládními organizacemi

Pro přípravu občanů lze využít různé formy aktivit kombinujících teoretické poznatky, praktické dovednosti a interaktivní přístup. V Příloze č. 3 jsou uvedeny doporučené formy aktivit, které mohou nevládní organizace realizovat. Tento seznam není taxativní. Po konzultaci s resortem MO je možné podpořit i neuvedené aktivity. Je žádoucí, aby aktivity byly v souladu s tematickými oblastmi POKOS a synergicky doplňovaly aktivity organizované resortem MO.

Plánování aktivit POKOS ve spolupráci s resortem MO

Pro potřeby plánování a organizace **aktivit POKOS** ve spolupráci s resortem MO je nutné vypracování harmonogramu akcí, určení odpovědných kontaktních osob a stanovení logistiky (místo konání, potřebný materiál, technické zajištění).

Každoročně je zpracováván Roční plán resortu MO, jako hlavní dokument pro plánování činností a aktivit v rámci resortu MO. Postup při plánování spolupráce je následující:

Nevládní organizace předloží požadavek akcí a aktivit na následující kalendářní rok nejpozději do **15. 7. předcházejícího kalendářního roku na sekci obranné politiky a strategie MO (pokos@mo.gov.cz)**. U každé aktivity nebo akce jsou uvedeny následující informace:

- a) název;
- b) obsah;
- c) identifikační údaje pořadatele akce a osoby oprávněné za pořadatele akce jednat;
- d) datum a čas konání;
- e) místo shromaždiště účastníků a zařízení s ním souvisejících;
- f) rozsah požadované podpory;
- g) předpokládaný počet účastníků;
- h) další požadavky na danou akci/aktivitu.

Resort MO posoudí možnost a rozsah realizace spolupráce. Rozhodnutí resortu MO bude žadateli oznámeno po schválení RPre MO, včetně určení kontaktní osoby pro realizaci spolupráce.

Vyhodnocení aktivit a zpětná vazba

Pro zajištění požadované kvality a efektivnosti aktivit realizovaných ve spolupráci s resortem MO, je potřeba provádět pravidelná vyhodnocení, a to například formou dotazníků a anket. Specificky je potřeba se zaměřit na zjištění, co se účastníkům na aktivitách líbilo, co fungovalo, co si z aktivit pamatují atd. (pozn. Formulář v Příloze č. 5). Roční vyhodnocení aktivit je zasíláno na SOPS MO (pokos@mo.gov.cz) vždy do 15. 1. následujícího kalendářního roku.

Propagace a osvěta

Předpokládá se, že nevládní organizace propagují své aktivity prostřednictvím efektivní komunikační strategie oslovující širokou veřejnost. Klíčovým nástrojem jsou sociální sítě, kde mohou pravidelně sdílet edukativní příspěvky a informovat o nadcházejících akcích. Spolupráce s místními médii, jako jsou noviny, rozhlas a televize, pomáhají rozšířit povědomí o jejich aktivitách a oslovit i méně aktivní online publikum.

Důležitou součástí propagace jsou také informační kampaně zahrnující letáky, brožury a přehledné webové stránky, kde mohou občané najít praktické návody a doporučení pro krizovou připravenost. Tímto způsobem nevládní organizace efektivně informují veřejnost a posilují její zapojení do obrany a bezpečnosti státu.

Možnosti financování aktivit POKOS

Nevládní neziskové organizace (NNO) mohou aktivity z části financovat z dotačních podprogramů MO POKOS a PBSTAO,⁹ dotačních programů jiných ministerstev či mezinárodních organizací, jejichž je ČR členem. Aktivity mohou taktéž formou dotací podpořit místní samosprávy.

Žádosti o dotace se podávají elektronicky prostřednictvím Jednotného dotačního portálu v rámci Rozpočtového informačního systému (RISPF). Termín uzavření přijímání žádostí je zpravidla do 30. září roku předcházejícímu plánovanému plnění dotačního projektu.

Cílem dotačního podprogramu **POKOS** je zajistit u občanů informovanost o přípravě občanů k obraně státu, a to především prostřednictvím rozvoje ucelených **znalostí** branně-bezpečnostní problematiky, týkající se jak úrovně regionální, tak úrovně národní a mezinárodní, jenž vyplývá z členství ČR v NATO, EU, OBSE, OSN, V4 apod. U všech cílových skupin (i s ohledem na odstranění genderových stereotypů ve vzdělání) je rovněž cílem nabytí znalostí, upevňování sdílených hodnot a rozvoj takových návyků, které jsou zásadní pro zvýšení celospolečenské odolnosti a nezbytné v případě čelení krizím různorodé povahy.

Cílem dotačního podprogramu **PBSTAO** je napomáhat k získávání branně-sportovních a technických **dovedností a návyků** obyvatelstva, podporovat rozvoj jeho fyzické kondice, psychologické gramotnosti a zdravého způsobu života, a to prostřednictvím branně-bezpečnostních sportů a technické činnosti. Vytvářet podmínky k rychlému zapojení všech občanů do řešení krizových situací vojenského charakteru a zvyšovat povědomí o jejich roli

⁹ Je nutné vždy brát zřetel na aktuálně vyhlášenou Výzvu k podání žádostí o dotace pro NNO v daném roce.

a odpovědnosti za obranu ČR. Brannými sporty a technickými činnostmi procvičovat a ověřovat připravenost občanů k řešení krizových situací vojenského charakteru. Projekty slouží k napomáhání získávání sportovních (zvyšování fyzické zdatnosti) nebo sportovně-technických (specifické zdatnosti) či technických dovedností (informační a komunikační technologie) a návyků občanů, využitelných jak při obraně státu, tak i v dalších krizových situacích.

Podrobnější informace jsou k dispozici na internetových stránkách MO (Dotace pro nestátní neziskové organizace).¹⁰

¹⁰ Dostupné na: <https://mocr.mo.gov.cz/scripts/detail.php?id=51011>.

Využívání ochranné známky

Využívání ochranné známky POKOS

V posledních letech dochází k nárůstu vzdělávacích a osvětových aktivit realizovaných nevládními organizacemi, které se zaměřují na zvyšování obranné a bezpečnostní gramotnosti občanů. Tyto iniciativy významně přispívají k naplňování cílů Koncepce přípravy občanů k obraně státu 2025-2030. Zároveň však vyvstává potřeba zajistit, aby tyto aktivity byly v souladu s Obsahem POKOS, hodnotami a prioritami ČR a MO,¹¹ a aby jejich obsah odpovídal požadavkům na odbornou i hodnotovou integritu.

Pro uzavření licenční smlouvy k používání ochranné známky POKOS je vytvořen formální a transparentní proces umožňující posouzení aktivit, na základě něhož, může být uzavřena licenční smlouva k použití ochranné známky POKOS za účelem jejího využití k propagaci aktivity POKOS organizované nevládními organizacemi. Smyslem je přispět ke zvýšení důvěryhodnosti spolupráce mezi státem a občanským sektorem. Posuzován je soulad aktivity s obsahem POKOS, a zda aktivita respektuje hodnoty demokratického právního státu a obranných institucí.

Jedná se tedy o aktivity nevládních organizací, které byly dobrovolně předloženy k odbornému posouzení MO za účelem ověření jejich souladu s cíli, obsahem a metodikou systému přípravy občanů k obraně státu. Tento nástroj slouží jako rámec pro základní orientaci ve vztahu k aktivitám mimo resort MO, které se tematicky vztahují k oblasti obrany státu. Ověření souladu však nezakládá nárok na automatickou realizaci těchto aktivit ve školách či jiných vzdělávacích institucích. Rozhodnutí o tom, zda a jakou aktivitu nebo organizaci v této oblasti zapojit, je plně v kompetenci příslušné vzdělávací instituce, která vychází z vlastních potřeb, možností a priorit.

Možnost vyjádření resortu MO se vztahuje výhradně na jednotlivé aktivity nevládních organizací, nikoli na organizaci jako celek. Může se jednat například o workshopy, přednášky, výukové programy nebo zážitkové akce (bližší výčet je uveden v Příloze č. 3). MO vydá odborné vyjádření, které je právně nezávazným stanoviskem, které nezakládá žádná práva a neomezuje právo žádajícího subjektu realizovat dané aktivity. Jedná se tedy o vyjádření MO, že nemá výhrady, aby posuzovaná aktivita ve své propagaci uváděla, že byla posouzena MO a splnila podmínky POKOS. Zároveň bude umožněno danou aktivitu propagovat ochrannou známkou POKOS v souladu s uzavřenou licenční smlouvou.

Pokud žádající subjekt neobdrží kladné vyjádření může v plánování a realizaci aktivity pokračovat, ovšem nemůže danou aktivitu propagovat jako posouzenou aktivitu, která splnila podmínky POKOS a nebude uzavřena licenční smlouva k využití ochranné známky POKOS.

¹¹ Základní hodnotový rámec určuje Ústavní pořádek České republiky, zejména Ústava České republiky, Listina základních práv a svobod a ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, v platném znění a zákony navazující na ústavní pořádek České republiky. Pramenem jsou i spojenecké a další mezinárodní závazky vycházející z členství České republiky v Organizaci Severoatlantické smlouvy (NATO), Evropské unii (EU), Organizaci spojených národů (OSN) a Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE).

Žádosti o posouzení aktivity a možnosti využívání ochranné známky POKOS na základě licenční smlouvy je možné podávat od **1. září 2026**.

Podmínky pro podání žádosti o využívání ochranné známky POKOS

MO definuje **podmínky, náležitosti žádostí, kritéria a standardy** pro podporu aktivit POKOS nevládních organizací zaměřených na obranu státu, odolnost společnosti a rozvoj občanských, branně-bezpečnostních a krizových kompetencí.

Proces

1. Účel

Přispět ke standardizaci, kvalitě a odborné způsobilosti aktivit organizovaných nevládními organizacemi (může se jednat například o vzdělávací, sportovní, výcvikové nebo informační aktivity v oblasti obrany státu).

2. Etapy procesu

2.1 Podání žádosti

Subjekt podává žádost na SOPS MO prostřednictvím datové schránky (hjyaavk) nebo poštovní službou na adresu: SOPS MO, Tychonova 221/1, 160 00 Praha 6- Hradčany.

Žádost obsahuje:

- identifikaci subjektu;
- rozsah aktivity POKOS organizované nevládní organizací;
- dokumentaci k odborné způsobilosti (lektorský tým, obsah výuky, metodiky);
- prokázání logistického zabezpečení akce;
- prohlášení o plnění etických, bezpečnostních a věcných standardů POKOS.

Vzor žádosti /elektronického formuláře je uveden v Příloze č. 4.

2.2 Posouzení žádosti

MO přezkoumá:

- úplnost žádosti;
- soulad aktivit s cíli POKOS a obranné politiky ČR.

2.3 Posuzování

Provádí se:

- posuzování předložené dokumentace;
- může proběhnout přímé sledování aktivit.

2.4 Vyhodnocení splnění podmínek

MO rozhodne o:

- uzavření licenční smlouvy k využívání ochranné známky POKOS;

- jejím rozsahu;
- platnosti (např. 3 roky s možností prodloužení).

2.5 Zveřejnění

Subjekt obdrží vyjádření MO k předložené aktivitě. V případě kladného vyjádření získá po uzavření licenční smlouvy k ochranné známce POKOS také možnost využívat pro propagaci aktivity tuto ochrannou známku.

Je zařazen do přehledu aktivit POKOS nevládních organizací, které mají oprávnění používat ochrannou známku POKOS.

3. Udržování podpory

Průběžná dozorová návštěva aktivity ze strany resortu MO.

Povinnost hlásit změny údajů, které jsou uvedeny v podané žádosti do 30 dnů od uskutečnění změny.

4. Náklady řízení

Každá strana si hradí své vlastní náklady.

Postupy v případě zjištění pochybení při realizaci aktivit nevládních organizací využívajících ochrannou známku POKOS

V případě zjištění, že program, ke kterému bylo vydáno kladné vyjádření, není v souladu s předloženou dokumentací, postrádá odborné či věcné ukotvení, nebo dojde k závažnému či opakovanému jednání v rozporu s dokumentací, zájmy či hodnotami ČR a MO,¹² je MO oprávněno vyžadovat osobní projednání dané situace a zajištění nápravy. Nebude-li náprava zjednána, může MO přistoupit k odstoupení od licenční smlouvy k ochranné známce POKOS.

Možné způsoby postupů v případě zjištění pochybení při realizaci programů, seřazené podle míry závažnosti a formálnosti zásahu:

1. Výzva k nápravě a poskytnutí lhůty

- **Popis:** MO formálně vyzve poskytovatele k nápravě zjištěných pochybení s určením konkrétní lhůty.
- **Vhodné pro:** méně závažná nebo první pochybení.
- **Důvod:** dává prostor k nápravě bez přímého sankcionování.

¹² Základní hodnotový rámec určuje Ústavní pořádek České republiky, zejména Ústava České republiky, Listina základních práv a svobod a ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, v platném znění a zákony navazující na ústavní pořádek České republiky. Pramenem jsou i spojenecké a další mezinárodní závazky vycházející z členství České republiky v Organizaci Severoatlantické smlouvy (NATO), Evropské unii (EU), Organizaci spojených národů (OSN) a Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE).

2. Odstoupení od licenční smlouvy

- **Popis:** Pokud selžou všechny předchozí kroky nebo je pochybení závažné, MO přistoupí k odstoupení od licenční smlouvy.
- **Vhodné pro:** opakované, závažné nebo vědomé porušení podmínek.
- **Důvod:** ochrana standardů a důvěryhodnosti systému.

Financování uznaných programů

Každá strana si hradí své vlastní náklady na realizaci aktivit a spolupráci samostatně.

Vyhodnocení aktivit a zpětná vazba

Pro zajištění kvality a efektivnosti aktivit je potřeba uskutečnit pravidelná vyhodnocení, a to například formou dotazníků a anket. Specificky je potřeba se zaměřit na efektivitu a využitelnost nabytých znalostí a dovedností. (Formulář v Příloze č. 5). Roční vyhodnocení aktivit POKOS nevládních organizací je zasíláno na sekci obranné politiky a strategie MO (pokos@mo.gov.cz) vždy do 15. 1. následujícího kalendářního roku.

Propagace a osvěta

Nevládní organizace aktivně propagují své aktivity prostřednictvím efektivní komunikační strategie, která oslovuje širokou veřejnost. Klíčovým nástrojem jsou například sociální sítě, kde lze pravidelně sdílet edukativní příspěvky a informovat o nadcházejících akcích. Spolupráce s regionálními médii, jako jsou noviny, rozhlas a televize, rozšiřuje povědomí o jejich aktivitách a oslovuje i méně aktivní online publikum.

Důležitou součástí propagace jsou také informační kampaně zahrnující letáky, brožury a přehledné webové stránky, kde mohou občané najít praktické návody a doporučení pro krizovou připravenost. Tímto způsobem nevládní organizace efektivně informují veřejnost a posilují její zapojení do obrany státu.

Přílohy

Příloha č. 1 Obsah POKOS

Vymezení obsahu a rozsahu přípravy občanů k obraně státu a cílových skupin

Koncepce pracuje s pěti cílovými skupinami, a to (1) dospělou populací, (2) žáky a studenty, (3) pedagogy, (4) veřejnou správu a volenými zástupci a (5) subjekty hospodářské mobilizace. Obecně je získávání, rozvoj a udržování znalostí a dovedností cíleno na následující tematické oblasti, jejich širší vymezení je uvedeno níže.

1. Dospělá populace (občan)

Obecně je osvojování znalostí a dovedností v této skupině zaměřeno na rozvíjení občanského vědomí a smyslu pro společenskou zodpovědnost, objasnění role občana v obraně státu a posílení odhodlání se do ní zapojit, posílení krizové připravenosti, mediální gramotnosti, kybernetické gramotnosti, podporu kritického myšlení, zvyšování fyzické a psychické odolnosti, posílení zdravotnické gramotnosti. Získávání, rozvoj a udržování znalostí a dovedností je konkrétně cíleno na tematické oblasti:

- historie;
- ozbrojené síly České republiky a jejich poslání;
- členství ČR v mezinárodních organizacích;
- obrana a bezpečnost státu a společnosti;
- bezpečnostní prostředí a mezinárodní systém;
- bezpečnostní systém ČR;
- role občana v obraně státu;
- hrozby, rizika a válečné konflikty;
- krizové stavy vojenského i nevojenského charakteru a národní systém reakce na krizové stavy;
- civilní obrana;
- podpora hostitelskou zemí (Host Nation Support – HNS);
- informační doména a hybridní působení;
- fyzická kondice;
- technické dovednosti;
- zdravotní gramotnost;
- psychologická gramotnost;
- orientace a přežití v terénu;
- sebeobrana;
- zacházení se zbraněmi za podmínek stanovených zákonem;
- měkké dovednosti a praktické znalosti.

Formy získávání znalostí a dovedností:

- strategická komunikace resortu MO;
- brožury, příručky, sociální sítě, akce na veřejnosti;
- volnočasové aktivity (spolupráce se spolky);

- zapojení do dobrovolné vojenské přípravy v rámci Aktivní zálohy nebo účasti na vojenském cvičení;
- kvízy a testy v zábavné formě (internetové stránky);
- softwarové aplikace;
- tematicky orientované profily na sociálních sítích.

2. Žáci a studenti

Žáci a studenti představují zásadní cílovou skupinu při výchově k obraně státu a rozvoji kompetencí potřebných pro orientaci v oblasti bezpečnosti a krizového řízení. Vzdělávání v této oblasti je zaměřeno na postupné budování znalostí, dovedností a hodnot, které odpovídají jejich věku, stupni vzdělání a schopnostem.

Cílem je nejen poskytnout základní informace o historickém, společenském a mezinárodním kontextu obrany státu, ale také rozvíjet praktické dovednosti, jako je zvládání krizových situací, schopnost spolupráce, fyzická a psychická odolnost či orientace v moderních bezpečnostních výzvách.

Vzdělávací proces se opírá o pestrou škálu tematických oblastí, mezi něž patří historie, základní obranné dovednosti, zdravotní a technická gramotnost, role jednotlivce v obraně státu, mezinárodní spolupráce, ale i aktuální otázky, jako je kybernetická bezpečnost nebo krizové řízení.

Způsoby vzdělávání zahrnují různé formy institucionální i zážitkové výuky, praktické aktivity, projektové dny, soutěže a využívání moderních informačních zdrojů. Tento přístup umožňuje systematický rozvoj znalostí a dovedností a zároveň podporuje aktivní zapojení a zodpovědný přístup žáků a studentů k otázkám obrany a bezpečnosti.

Vzdělávání žáků a studentů v oblasti obrany státu je klíčovým krokem k formování odpovědného, informovaného a aktivního občana, který je připraven čelit výzvám moderního světa.

2.1 Žáci ZŠ

Obecně je osvojování znalostí a dovedností v této cílové skupině zaměřeno na utvoření základních kompetencí v oblasti obrany státu. Úroveň a hloubka znalostí a dovedností je vždy přizpůsobena jednotlivým stupňům ZŠ. Konkrétně je získávání, rozvoj a udržování znalostí a dovedností cíleno na tematické oblasti:

- historie;
- ozbrojené síly České republiky a jejich poslání;
- členství ČR v mezinárodních organizacích;
- role občana v obraně státu;
- základy zdravotní gramotnosti (základy první pomoci);
- informační doména a hybridní působení;
- fyzická kondice;
- technické dovednosti;
- základy psychologické gramotnosti (a budování odolnosti);
- základní měkké dovednosti a praktické znalosti;
- základy kybernetické gramotnosti;

- základní informace ke krizovým stavům vojenského i nevojenského charakteru;
- orientace a přežití v terénu.

Formy získávání znalostí a dovedností:

- institucionální výuka;
- projektové dny;
- branně-sportovní a technické soutěže;
- kvízy a testy v zábavné formě (internetové stránky);
- softwarové aplikace;
- tematicky orientované profily na sociálních sítích;
- brožury, příručky;
- akce na veřejnosti.

2.2 Žáci SŠ

Obecně je osvojování znalostí a dovedností v této cílové skupině zaměřeno na další rozvoj již nabytých kompetencí v oblasti obrany státu. Dále také rozvoj kritického myšlení a schopnost aktivně přispět k obraně státu (včetně možností dobrovolného převzetí výkonu branné povinnosti). Úroveň a hloubka znalostí a dovedností je vždy přizpůsobena jednotlivým druhům SŠ. Konkrétně je získávání, rozvoj a udržování znalostí a dovedností cíleno na tematické oblasti:

- historie;
- ozbrojené síly České republiky a jejich poslání;
- členství ČR v mezinárodních organizacích;
- obrana a bezpečnost státu a společnosti;
- bezpečnostní prostředí a mezinárodní systém;
- role občana v obraně státu;
- hrozby, rizika a válečné konflikty;
- krizové stavy vojenského i nevojenského charakteru a národní systém reakce na krizové stavy;
- civilní obrana;
- informační doména a hybridní působení;
- fyzická kondice;
- technické dovednosti;
- zdravotní gramotnost;
- psychologická gramotnost;
- orientace a přežití v terénu;
- sebeobrana;
- měkké dovednosti a praktické znalosti.

Formy získávání znalostí a dovedností:

- institucionální výuka;
- projektové dny;
- branně-sportovní a technické soutěže;

- kvízy a testy v zábavné formě (internetové stránky);
- softwarové aplikace;
- tematicky orientované profily na sociálních sítích;
- brožury, příručky;
- akce na veřejnosti;
- zapojení do dobrovolné vojenské přípravy v rámci Aktivní zálohy nebo účasti na vojenském cvičení;
- stáže a stipendijní program resortu MO.

2.3 Studenti VŠ a VOŠ

Obecně je osvojování znalostí a dovedností v této cílové skupině zaměřeno na další rozvoj již nabytých kompetencí v oblasti obrany státu a jejich zasazení do souvislostí. Dále také rozvoj kritického myšlení a schopnost aktivně přispět k obraně státu (včetně možností dobrovolného převzetí výkonu branné povinnosti). Konkrétně je získávání, rozvoj a udržování znalostí a dovedností cíleno na tematické oblasti:

- historie;
- ozbrojené síly České republiky a jejich poslání;
- členství ČR v mezinárodních organizacích;
- obrana a bezpečnost státu a společnosti;
- bezpečnostní prostředí a mezinárodní systém;
- bezpečnostní systém ČR;
- role občana v obraně státu;
- hrozby, rizika a válečné konflikty;
- TESSOC;
- krizové stavy vojenského i nevojenského charakteru a národní systém reakce na krizové stavy;
- civilní obrana;
- podpora hostitelskou zemí (Host Nation Support – HNS);
- informační doména a hybridní působení;
- fyzická kondice;
- technické dovednosti;
- zdravotní gramotnost;
- psychologická gramotnost;
- orientace a přežití v terénu;
- sebeobrana;
- zacházení se zbraněmi za podmínek stanovených zákonem;
- měkké dovednosti a praktické znalosti

Formy získávání znalostí a dovedností:

- institucionální výuka;
- zapojení do dobrovolné vojenské přípravy v rámci Aktivní zálohy nebo účasti na vojenském cvičení;
- přednášky;

- workshopy,
- konference;
- odborná stáž v resortu MO;
- softwarové aplikace;
- tematicky orientované profily na sociálních sítích;
- brožury, příručky;
- akce na veřejnosti.

3. Pedagogové

Obecně je osvojování znalostí a dovedností v této cílové skupině zaměřeno na další rozvoj již nabytých kompetencí v rámci formálního vzdělávání v oblasti obrany státu a jejich zasazení do souvislostí. Je klíčové rozvíjet znalosti a dovednosti pedagogů takovým způsobem, aby odpovídaly tématům, která budou předávat žákům a studentům. Tímto je možné zajistit schopnost pedagoga systematicky vést žáky a studenty k pochopení role občana v obraně státu a připravit je na krizové stavy. Konkrétně je získávání, rozvoj a udržování znalostí a dovedností cíleno na:

3.1 Budoucí pedagogy;

- v rozsahu předmětu Úvod do branně-bezpečnostní problematiky.

Formy získávání znalostí a dovedností:

- institucionální výuka;
- zapojení do dobrovolné vojenské přípravy v rámci Aktivní zálohy nebo účasti na vojenském cvičení;
- přednášky;
- workshopy;
- konference;
- softwarové aplikace;
- tematicky orientované profily na sociálních sítích;
- brožury, příručky;
- akce na veřejnosti.

3.2 Stávající pedagogy;

- v rozsahu tematických oblastí korespondujících se stanovenými znalostmi a dovednostmi daného stupně vzdělávání (primární, sekundární, terciální).

Formy získávání znalostí a dovedností:

- institucionální výuka;
- profesní vzdělávání;
- zapojení do dobrovolné vojenské přípravy v rámci Aktivní zálohy nebo účasti na vojenském cvičení;
- přednášky;

- workshopy;
- konference;
- softwarové aplikace;
- tematicky orientované profily na sociálních sítích;
- brožury, příručky;
- akce na veřejnosti.

4. Veřejná správa a volení zástupci

Osvojování znalostí a dovedností této cílové skupiny se obecně zaměřuje na posilování schopností a kompetencí v oblasti obrany státu a krizového řízení. Klíčový důraz je kladen na aplikaci teoretických poznatků v praxi v rámci státní správy a samosprávy, přičemž se bere v úvahu úroveň a specifika znalostí a dovedností nezbytných pro výkon služby či pracovních úkolů s konkrétním zaměřením.

Konkrétně se jedná o osvojení základních znalostí a orientaci v problematice, následované jejich praktickým procvičováním. To má za cíl usnadnit zajištění fungování základních funkcí státu a jeho chodu v případě závažných krizových situací, což představuje klíčový předpoklad pro podporu strategického řízení státu.

Vzdělávací proces v této oblasti by měl být založen na průběžném studiu příslušných krizových zákonů, branné legislativy a dalších právních předpisů. Rovněž zahrnuje účast na specializovaných kurzech, seminářích, přednáškách, kulatých stolech a dalších formách vzdělávacích aktivit.

Praktické ověření získaných znalostí a dovedností může být realizováno prostřednictvím zapojení do cvičení krizového řízení na strategické i taktické úrovni.

Pro tuto cílovou skupinu je získávání, rozvoj a udržování znalostí a dovedností tedy cíleno na následující tematické oblasti:

- obrana a bezpečnost státu a společnosti;
- bezpečnostní prostředí a mezinárodní systém;
- bezpečnostní systém ČR;
- role občana v obraně státu;
- hrozby, rizika a válečné konflikty;
- TESSOC;
- krizové stavy vojenského i nevojenského charakteru a národní systém reakce na krizové stavy;
- civilní obrana;
- podpora hostitelskou zemí (Host Nation Support – HNS);
- informační doména a hybridní působení.

Formy získávání znalostí a dovedností:

- odborná školení;
- kurzy;
- semináře;
- profesní vzdělávání;
- konference;

- workshopy;
- brožury, příručky, sociální sítě, akce na veřejnosti;
- cvičení (a jiné formy ověřování nabytých zkušeností);
- softwarové aplikace;
- tematicky orientované profily na sociálních sítích;
- brožury, příručky.

5. Průmysl a služby – prvky hospodářské mobilizace

Obecně je osvojování a udržování znalostí v průmyslu a službách klíčové například pro zajištění hladkého přechodu výrobních kapacit na válečnou výrobu, zajištění dodávek komponentů a služeb pro potřeby ozbrojených sil a orientaci v oblasti vyjmutí osob z mobilizace. To vyžaduje nejen technické dovednosti, ale také strategické znalosti pro efektivní plánování a realizaci změn. Důležitou součástí jsou také znalosti a dovednosti v oblasti krizové připravenosti, které zajistí efektivní reakce na mimořádné situace. Touto cestou lze zajistit kontinuitu dodávek/provozu a odolnost vůči krizím. Konkrétně je získávání, rozvoj a udržování znalostí a dovedností cíleno na tematické oblasti:

- ozbrojené síly České republiky a jejich poslání;
- role občana v obraně státu;
- TESSOC;
- krizové stavy vojenského i nevojenského charakteru a národní systém reakce na krizové stavy;
- civilní obrana;
- měkké dovednosti a praktické znalosti;
- řízení obranných zdrojů.

Formy získávání znalostí a dovedností:

- profesní vzdělávání;
- e-learning;
- konference;
- školení;
- workshopy;
- cvičení (a jiné formy ověřování nabytých zkušeností);
- softwarové aplikace;
- tematicky orientované profily na sociálních sítích;
- brožury, příručky;
- akce na veřejnosti.

Specifikace tematických oblastí přípravy občanů k obraně státu

- **Historie;**
 - vojenská historie;
 - historie vojenství, historie ozbrojených sil České republiky, novodobé konflikty;
 - hrozby, kterým ČR čelila v rámci svého historického vývoje;
 - vojenské tradice;
 - česká státnost.
- **Ozbrojené síly České republiky a jejich poslání;**
 - ozbrojené síly (úkoly, role, struktura);
 - účast ČR v zahraničních misích a operacích;
 - identifikace příslušníků AČR.
- **Členství ČR v mezinárodních organizacích;**
 - relevantní mezinárodní organizace (OSN, NATO, EU, OBSE, V4...);
 - role ČR v mezinárodních organizacích;
 - zahraniční mise a operace;
 - mezinárodní právní řád;
 - mezinárodní humanitární právo, válečné právo;
 - mezinárodní smlouvy a obyčejová pravidla;
- **Obrana a bezpečnost státu a společnosti;**
 - stát (atributy státu, suverenita, územní celistvost, právní stát, národní; stát, stát jako aktér),
 - národní zájmy;
 - vnitřní bezpečnost;
 - vnější bezpečnost;
 - aktuální hrozby a bezpečnostní prostředí.
- **Bezpečnostní prostředí a mezinárodní systém;**
 - mezinárodní politický systém;
 - uspořádání mezinárodního politického systému a jeho aktéři;
 - postavení ČR v mezinárodním politickém systému;
 - právní aspekty ozbrojených konfliktů;
 - nestabilita a regionální konflikty;
 - terorismus, proliferace, hybridní hrozby, ilegální migrace atd.;
 - Hard Power, Soft Power, Smart Power, Sharp Power;
 - nové fenomény v informačním prostředí.
- **Bezpečnostní systém ČR;**
 - struktura a funkce bezpečnostního systému ČR;
 - prvky bezpečnostního systému (ozbrojené síly, bezpečnostní sbory, zpravodajské služby);
 - orgány krizového řízení ČR a národní systém reakce;
 - role ozbrojených sil v integrovaném záchranném systému;
 - vizuální rozlišení uniformovaných složek.
- **Role občana v obraně státu;**
 - legislativní prostředí v ČR;
 - možnosti zapojení do obrany státu;

- branná povinnost;
 - příprava občanů k obraně státu.
- **Hrozby, rizika a válečné konflikty;**
 - hrozba vs. riziko;
 - válka a její formy;
 - možnosti řešení konfliktů;
 - hybridní hrozby.
- **TESSOC**
 - definice a členění TESSOC;
 - kyberhygiena.
- **Krizové stavy vojenského i nevojenského charakteru a národní systém reakce na krizové stavy;**
 - krizové stavy ČR;
 - orgány krizového řízení ČR;
 - role občana za krizových stavů vojenského charakteru;
 - pracovní povinnost;
 - pracovní výpomoc;
 - principy reakce na krizové stavy/národní systém reakce.
- **Civilní obrana;**
 - ochrana proti zbraním hromadného ničení;
 - postupy a zásady při evakuaci (krátkodobá, dlouhodobá, evakuační zavazadlo);
 - způsoby a druhy varování a vyrozumění krizových orgánů a obyvatelstva.
- **Podpora hostitelskou zemí (Host Nation Support – HNS);**
 - definice, význam, důvody;
 - možné dopady na běžný život občana v průběhu HNS;
 - praktické informace pro občany (například vojenská kolona na silničních komunikacích).
- **Informační doména a hybridní působení;**
 - hybridní hrozby;
 - základy kybernetické gramotnosti;
 - rozpoznání: hoax, voice phishing, smishing, ransomware, malware, sociální inženýrství;
 - dezinformace;
 - ověřování informací;
 - kognitivní zkreslení.
- **Fyzická kondice;**
 - tělovýchova branného charakteru;
 - doporučované možnosti zvyšování fyzické kondice.
- **Technické dovednosti;**
 - radioamatérství;
 - řízení motorových a speciálních vozidel;
 - konstrukce a ovládání dronů;
 - ovládání navigačních zařízení;
 - ochrana osobního majetku a dat;

- ochrana před chemickými, biologickými a jadernými zbraněmi (například využití ochranných prostředků, základy dekontaminace, relevantní první pomoc);
- oprava drobných závad a znalost základních nástrojů.
- **Zdravotní gramotnost;**
 - první pomoc (KPR, triage, AED);
 - bezpečnost poskytovatele pomoci;
 - mimořádné události (bezpečnost potravin a vody, účastník mimořádné události);
 - péče o fyzické zdraví;
 - rozcestník poskytovatelů zdravotnické pomoci.
- **Psychologická gramotnost;**
 - základy první psychologické pomoci;
 - péče o duševní zdraví (principy, metody a techniky);
 - kompetence pro řešení krizových situací;
 - prevence rizikového chování;
 - panika/davová panika;
 - psychohygiena;
 - rozcestník kontaktů.
- **Orientace a přežití v terénu;**
 - základní pojmy a pravidla pro přežití v terénu;
 - pohyb a orientace v terénu (topografie, znalost topografických značek, orientace v neznámém terénu, orientační běh);
 - osobní ochrana před nepříznivými vlivy počasí (základy oblékání a budování přístřešků);
 - základy sebezáchrany (využití ohně, získávání pitné vody, budování nouzových obydlí a přístřešků a úprava stravy);
 - nouzová signalizace a zdravotní minimum.
- **Sebeobrana;**
 - znalost legislativy pro použití sebeobrany;
 - základy sebeobrany (postoje, pohyb v postojích, pády, údery, kryty a kopy, využití improvizovaných zbraní k sebeobraně);
 - sebeobrana a ostatní bojové sporty/aktivita;
 - rozpoznání a možnosti řešení konfliktní situace využitím prvků sebeobrany;
 - upřednostňování vyjednávacích a mediačních principů;
 - nutná obrana vs. krajní nouze;
 - reakce na konfliktní situace.
- **Zacházení se zbraněmi za podmínek stanovených zákonem;**
 - právní povědomí o používání zbraní (odpovědnost za porušení);
 - bezpečnostní stereotyp, nález zbraně nebo nevybuchlé munice;
 - zbraně využívané AČR a dalšími OS.
- **Měkké dovednosti a praktické znalosti (reakce na krizové situace, mimořádné události)**
 - co dělat v krizových stavech;
 - schopnost přežití a reakce na mimořádné události a krizové stavy;

- mediální gramotnost;
- kritické myšlení;
- kontextuální zpracovávání informací.
- **Řízení obranných zdrojů**
 - bezpečnost dodávek (surovinová, energetická, potravinová bezpečnost);
 - vyzbrojování ozbrojených sil;
 - přechod na válečnou výrobu;
 - mobilizační plánování;
 - role a působnost Správy státních hmotných rezerv;
 - role průmyslu při zajišťování obrany státu;
 - obrana a ochrana prvků průmyslové infrastruktury.

Příloha č. 2 Přehled aktivit POKOS realizovaných resortem MO

Projektové dny

Projektové dny jsou kombinací předávání informací a demonstrací dovedností a fyzických aktivit. Ve vzdělávacích institucích jsou doplňkovou formou k branně-bezpečnostním kompetencím uvedeným v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní a střední vzdělávání a doplňkem středního vzdělávání. V rámci terciárního vzdělávání navazují na dříve nabyté poznatky a dovednosti a vedou k motivaci zapojení se do dalších forem přípravy. Obsah projektových dnů je v souladu se schváleným Obsahem POKOS. Realizace probíhá v prostorách školy v rozsahu jednoho dne.

Přednášková činnost a přímá výuka

V rámci vzdělávání (získávání znalostí v oblasti obrany) se zabezpečuje přednášková činnost nebo spoluúčast na přímé výuce v rámci předmětů s bezpečnostní nebo branně-bezpečnostní problematikou.

Branně-sportovní a vědomostní soutěže

Branně-sportovní a vědomostní soutěže jsou organizovány formou her za účelem prohloubení fyzické zdatnosti a dovedností využitelných při řešení krizových situací. Tato forma aktivit cílí k rozvoji týmové spolupráce a smyslu pro fair play. Branně-sportovní a vědomostní soutěže jsou organizovány na oblastní, krajské a celorepublikové úrovni. Realizace probíhá v prostorách školy nebo ve vhodných prostorách v rozsahu jednoho dne.

Vědomostní soutěže v online prostředí a výtvarné a audiovizuální soutěže

Vědomostní soutěže jsou vyhlašovány za účelem prohloubení znalostí branně-bezpečnostních témat. Jsou vyhlašovány na webových stránkách, aplikacích nebo jinou vhodnou formou.

Výtvarné a audiovizuální soutěže související s historií, branností nebo bezpečností státu. Žáci a studenti se mohou zapojit formou kreseb, modelů, podcastů, videí, reportáží apod.

Vzdělávání pedagogického personálu a lektorů

Příprava pedagogů a lektorů je organizována za účelem seznámení s branně-bezpečnostní problematikou, seznámením s materiály použitelnými v rámci formálního a neformálního vzdělávání a předáním souhrnných informací k podpoře jejich činnosti. Tato aktivita může být doplněna praktickými ukázkami. Toto vzdělávání je poskytováno pro pedagogy a lektory

v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, vysokoškolských pedagogů a členům nevládních organizací na základě uzavřeného memoranda o spolupráci. Toto vzdělávání je organizováno pouze SOPS MO, VeTerS, KVV a Univerzitou obrany (UO).

Prezentační dny POKOS v rámci letních dětských táborů a jiných vícedenních akcí

Prezentační dny POKOS na letních dětských táborů a jiných vícedenních akcích organizovaných civilními subjekty směřují k posílení dovedností a fyzické zdatnosti a představení resortu MO. Realizace probíhá v rozsahu jednoho dne.

Spolupráce na aktivitách NNO na základě uzavřených memorand

Spolupráce probíhá v rámci schválených aktivit uvedených v Ročním plánu resortu MO. Nevládní neziskové organizace si, na základě memoranda o spolupráci, může zažádat o podporu nebo spolupráci v rozsahu určeném memorandem. Aktivita, které nejsou uvedené v ročním Plánu resortu MO, se zabezpečují jen v případě dostupných kapacit a jsou do ročního Plánu resortu Ministerstva obrany dodatečně vloženy.

Realizace besed, přednášek a ukázek ve spolupráci se státní správou, veřejnou správou a nevládními organizacemi

Příprava občanů je realizována formou přednášek, ukázek a metodické pomoci orgánům veřejné správy a nevládním organizacím v rozsahu působnosti a obsahu POKOS.

Branné dny či branná zaměstnání

Dobrovolné aktivity organizované představenými bezprostředně podřízenými ministryni obrany nebo vedoucími organizačních celků pro zaměstnance resortu MO s cílem získání a rozšíření znalostí a dovedností v oblasti obrany. Branná zaměstnání jsou v rozsahu do 4 hodin, branný den je celodenní aktivita.

Vzdělávání pedagogů VŠ

Jedná se o seznámení s předmětem Úvod do branně-bezpečnostní problematiky. V rámci kurzu jsou pedagogové seznámeni se sylabem předmětu, obsahem přednášek, doporučenou literaturou a jsou jim předány kompetence pro výuku branně-bezpečnostního předmětu na VŠ. Příprava pedagogů VŠ je organizována pouze SOPS MO, VeTerS, KVV a UO.

Vzdělávání budoucího pedagogického personálu (ReCit)

Příprava studentů pedagogických fakult je organizována VeTerS a KVV za účelem seznámení s branně-bezpečnostní problematikou, seznámení s materiály využitelnými v rámci formálního

a neformálního vzdělávání a předáním souhrnných informací k podpoře jejich činnosti. Je žádoucí, aby tato aktivita byla doplněna praktickými ukázkami. Studenti získají schopnosti a vědomosti, které budou prosazovat na svých školách při výuce POKOS. Jedná se o doplňkové vzdělávání k předmětu Úvod do branně-bezpečnostní problematiky.

Vzdělávání pracovníků krizového řízení

Příprava pracovníků krizového řízení, v rámci jejich profesního vzdělávání, je organizována za účelem seznámení s branně-bezpečnostní problematikou. Klíčový důraz je kladen na aplikaci teoretických poznatků v praxi v rámci státní správy a samosprávy, přičemž se bere v úvahu úroveň a specifika znalostí a dovedností nezbytných pro výkon služby či pracovních úkolů s konkrétním zaměřením. Vzdělávání v branně-bezpečnostní problematice je zabezpečováno KVV.

Příloha č. 3 Doporučené formy aktivit

POKOS nevládních organizací

1. Workshopy a interaktivní semináře

Cíl: Seznámení účastníků s klíčovými tématy a rozvoj praktických dovedností v řízeném prostředí.

Příklad aktivit:

- workshop na téma krizové komunikace a prevence dezinformací;
- simulace rozhodování v krizových situacích nejen vojenského charakteru;
- prezentace odborníků (příslušníci ozbrojených sborů, zdravotnickí pracovníci, krizoví manažeři atd.).

2. Simulační hry a modelové situace

Cíl: Osvojení krizového rozhodování, týmové spolupráce a schopnosti reagovat na nečekané situace.

Příklad aktivit:

- stolní strategické hry zaměřené na krizové řízení (např. scénáře kybernetického útoku);
- role-playing cvičení – účastníci si vyzkouší roli krizového štábu, starosty města, ministra obrany, náčelníka generálního štábu;
- simulace evakuace a zajištění krizového zásobování.

3. Praktická cvičení a outdoor aktivity

Cíl: Rozvoj fyzických a mentálních dovedností potřebných pro zvládání krizových situací.

Příklad aktivit:

- přenocování v krizových podmínkách (např. cvičení přežití v přírodě);
- nácvik evakuace v reálném prostředí (budovy, dopravní prostředky);
- trénink orientace v terénu, používání map a navigace;
- praktické nácviky první pomoci;
- kurz základních sebeobránných technik.

4. Exkurze a návštěvy odborných institucí

Cíl: Seznámení účastníků s praktickými aspekty krizového řízení a obrany státu.

Příklad aktivit:

- návštěva vojenských útvarů a zařízení;
- návštěva relevantních muzeí.

5. Diskusní fóra a komunitní setkání

Cíl: Sdílení znalostí, zkušeností a názorů mezi účastníky, odborníky a komunitami.

Příklad aktivit:

- otevřené debaty s odborníky na téma národní bezpečnosti a resilience;
- veřejná panelová diskuse o dezinformacích a jejich vlivu na společnost;
- setkání a networking mezi nestátními organizacemi, dobrovolníky a veřejnou správou.

6. Online vzdělávání a e-learning

Cíl: Umožnit široké veřejnosti přístup k relevantním informacím a vzdělávání na dálku.

Příklad aktivit:

- online kurzy a webináře s odborníky na krizové řízení, obranu a bezpečnost;
- interaktivní e-learningové moduly s kvízy a simulacemi krizových situací nejen vojenského charakteru;
- digitální platforma s návody, studijními materiály a videi.

7. Dobrovolnické programy a komunitní iniciativy

Cíl: Aktivní zapojení občanů do posilování místní odolnosti a krizové připravenosti.

Příklad aktivit:

- budování fyzické a psychologické odolnosti obyvatel;
- organizace místních dobrovolnických týmů pro krizové situace;
- zapojení do komunitních projektů, jako je zajištění nouzových zásob pro obyvatele.

8. Kampaně a informační aktivity

Cíl: Šíření povědomí o odolnosti společnosti a krizové připravenosti v oblasti obrany mezi širokou veřejností.

Příklad aktivit:

- mediální kampaně o důležitosti občanské připravenosti na krizové situace vojenského charakteru;
- tvorba letáků, plakátů a online materiálů s návody pro občany;
- interaktivní akce pro veřejnost s ukázkami techniky a dovedností.

9. Mezinárodní spolupráce a výměnné programy

Cíl: Sdílení zkušeností a dobré praxe mezi organizacemi z různých zemí.

Příklad aktivit:

- mezinárodní workshopy a stáže pro dobrovolníky v oblasti obranného krizového řízení;
- spolupráce se zahraničními nestátními organizacemi na výměně zkušeností v oblasti role občana v obraně státu;
- účast na evropských bezpečnostních programech (např. Erasmus+ pro vzdělávání o bezpečnosti).

10. Branně-sportovní centra a bezpečnostní městečka

Cíl: Posílení znalostí v oblasti obrany, fyzické zdatnosti, technických dovedností a praktických dovedností občanů pro krizové situace vojenského charakteru.

Příklad aktivit

- orientace v terénu se zaměřením na pohyb v krizových podmínkách;
- fyzická příprava kombinující překážkové dráhy a silově-vytrvalostní trénink;
- simulace obrany obyvatelstva při vojenských hrozbách (např. letecký poplach, úkrytová opatření);
- interaktivní programy pro školy zaměřené na historické i současné aspekty obrany;
- virtuální simulace vojenských a hybridních hrozeb;
- trénink rozhodování ve vojensko-strategických scénářích pro civilní i odbornou veřejnost.

Příloha č. 4 Obecné náležitosti podávaných žádostí o využívání ochranné známky POKOS

1. Základní požadavky na žadatele

- **Právní subjektivita:** Žadatelem může být právnická osoba (např. nevládní organizace, vzdělávací instituce, spolek), která je řádně registrována v České republice.
- **Profil a zkušenost:** Organizace musí doložit zkušenosti v oblasti vzdělávání, bezpečnosti, obrany, sportu nebo krizového řízení a prokázat způsobilost realizovat vzdělávací aktivity pro cílovou skupinu.

2. Náležitosti žádosti

Žádost se podává prostřednictvím datové schránky (hjyaavk) nebo poštovní službou na adresu: SOPS MO, Tychonova 221/1, 160 00 Praha 6 - Hradčany a obsahuje:

- Název a IČO žadatele,
- Jméno a kontakt na odpovědnou osobu,
- Název vzdělávací aktivity (včetně formy: prezenční, distanční, kombinovaná, webinář),
- Očekávaný výsledek programu ve vztahu k obsahu POKOS,
- Cílovou skupinu a úroveň aktivity,
- Cíle aktivity ve struktuře SMART (specifikace, měřitelnost, realističnost, termín),
- Členění aktivity a vzdělávací plán (časová dotace, obsah, logická posloupnost),
- Seznam lektorů s jejich kvalifikací a praxí (VŠ nebo praxe v oboru),
- Metody evaluace a ověřování výstupů,
- Informace o organizačním zabezpečení,
- Etické prohlášení a informace o financování.

3. Obsah aktivity

- Obsah aktivity musí být sladěn s **obsahovým rámcem přípravy občanů k obraně státu** (Obsah POKOS - viz. Příloha č. 1) a cílové znalosti a dovednosti účastníků musí být **měřitelné a ověřitelné**.

4. Lektorský sbor a odborná způsobilost

- **Lektor** musí mít:
 - vysokoškolské vzdělání (min. Bc.) a 3 roky praxe v oboru,**nebo**
 - 5 let odborné praxe v oblasti plánovaného projektu (například vzdělávání, obrana, sport, bezpečnost, krizové řízení) bez nutnosti vysokoškolského vzdělání.
- **Vedoucí lektori** či **supervizoři** doloží prokazatelné odborné kompetence v oblasti obrany, bezpečnosti, pedagogiky, sportu nebo krizového řízení. V případě zacházení s letátním materiálem musí mít zodpovědná osoba příslušné oprávnění k manipulaci, nakládání a musí disponovat aprobačí.
- Programy neformálního vzdělávání musí být vedeny proškolenými odborníky a mentory s doloženou odborností.

5. Měření výstupů a evaluace

- Výstupy z aktivit musí být dokumentovány pomocí standardizovaných nástrojů.
- Evaluace probíhá pomocí:
 - osvědčení;
 - docházkových listin;¹³
 - zpětné vazby účastníků;
 - ověřených výstupů (testy, modelové situace, certifikáty).

¹³ Záznamy a důkazy o průběhu distančního vzdělávání, které vznikají při použití online vzdělávacích platforem (např. Zoom, Google Meet, MS Teams, Moodle, Edmodo apod.), např. seznam účastníků a jejich přihlášení (časové razítko), délka účasti každého účastníka na lekci, chat z výuky, sdílené dokumenty, zaznamenané přednášky, screenshoty z výuky (v některých případech vyžadované jako důkaz).

6. Formy realizace

Při organizaci aktivity jsou rozlišeny následující formy realizace:

- **Prezenční forma** – je vyžadována fyzická přítomnost účastníka i lektora vzdělávání při výuce.
- **Distanční forma** – je prováděna převážně nebo zcela prostřednictvím informačních technologií (např. e-learning), popřípadě doplněné o individuální konzultace s lektory.
- **Webinář (videokonference)** – v podobě videokonference, kdy kurz probíhá v reálném čase prostřednictvím internetového prostředí a je zaručena interakce mezi lektorem a posluchačem.
- **Kombinovaná forma** – využívá střídání nejméně dvou různých forem vzdělávání. Vždy je pak třeba dodržet požadavky na všechny použité formy vzdělávání.

Každá forma musí být **explicitně uvedena** a obsahovat přizpůsobené cíle a strukturu.

7. Minimální rozsah a délka programů

- Časová dotace musí odpovídat dosažení stanovených cílů.

8. Etické a správní požadavky

- Programy a jejich realizace musí být:
 - v souladu s platnou legislativou (zákony o vzdělávání, GDPR apod.);
 - eticky vedené (nediskriminace, transparentnost, bezkonfliktní jednání);
 - finančně transparentní.

Příloha č. 5 Formulář vyhodnocení

Název aktivity/programu:	
Termín:	
Místo konání:	
Počet účastníků:	
Cílová skupina:	
Cíl aktivity/programů:	
Organizátor:	
Součinnost:	
Memoranda: <i>- ano/ne, případně které</i>	
Vyhodnocení akce a doporučení: <i>- Přínos pro POKOS - Účast na akci - Mediální pokrytí akce - Koordinace s organizátorem - Plnění stanovených vzdělávacích cílů - Nabyté znalosti a dovednosti.</i>	

